

neler borçlu olduğu meselesi üzerinde durmuştur.

BİBLİYOGRAFYA :

Necîb el-Akîkî, *el-Müsteşrikkün*, Kahire 1980, I, 238-239; Ebû'l-Kâsım Şehâb, "Carra de Vaux", *Ferheng-i Hâverşinâsân*, Tahran, ts., s. 91-92; Shaikh Inayatullah, "Baron Carra de Vaux: His Life and Works (1867-1953)", *IS, X* (1971), s. 201-207; *TA, IX*, 431-432.

İLHAN KUTLUER

CÂRÛD b. MUALLÂ

(الجارود بن العلى)

Ebû'l-Münzir el-Cârûd Bişr b. Amr b. Haneş b. el-Mu'allâ el-Abdî (ö. 20/641 [?])

Sahâbî.

Adnânîler'den Rebîa kabilesinin Abdülkays koluna mensuptur. Asıl adı Bişr b. Amr'dır. Hem adında hem de nesep silsilesinde farklı rivayetler mevcuttur. "Soyan, kurutan; uğursuz adam" anlamına gelen Cârûd lakabını almasıyla ilgili olarak iki rivayet nakledilmektedir. Bunlardan birine göre İslâm öncesi dönemde Bekir b. Vâil kabilesine yaptığı bir basında onları hezimetle uğratarak soyduğu için kendisine Cârûd denilmiştir. Diğer rivayete göre ise bir kıtlık yılında dayıları olan Bekir b. Vâil kabilesine hastalıklı develeriyle gitmiş, hastalık oradaki develere bulaşarak hepsini kırıp geçirdiğinden bu lakapla anılmıştır. Ebû'l-Münzir'den başka Ebû Gıyâs ve Ebû At-tâb künyelerine sahip olduğu, Muallâ adının bazı kaynaklarda Alâ diye geçtiği kaydedilmektedir.

Cârûd Abdülkays kabilesinin reisiydi. 10 (631) yılında kabilesinden bir heyetle Medine'ye giderek Hz. Peygamber'le görüştü ve onun iltifat ve ihsanlarına mazhar oldu. O sırada hıristiyan olan Cârûd. Hz. Peygamber'in telkinleriyle müslüman oldu ve bir süre Medine'de kalarak İslâm'ı öğrendi. Ya'kübî'nin söylediğine göre memleketine dönerken Hz. Peygamber tarafından kabilesine emir tayin edildi. Onun davetiyle bütün kabile halkı İslâmiyet'i kabul etti.

Hız. Peygamber'in vefatından sonra Arap yarımadasında irtidat olayları başladığı zaman Abdülkays kabilesinden de irtidat edenler olmuştur. Ancak Cârûd iyilikle ve nüfuzunu kullanmak suretiyle bunlara engel oldu. Ayrıca çevredeki mürtedlere karşı Alâ b. Hadramî'nin yanında mücadele etti. Daha sonra Basra'ya yerleşti ve Hz. Ömer devrinde zaman zaman Fars bölgesindeki fetihlere katıldı; bunların bir kısmında kumandanlık

görevi de yaptı. Vefat tarihi ve yeri konusunda farklı rivayetler mevcuttur. Bir rivayete göre, Alâ b. Hadramî ile denizden Fars bölgesine yapılan çıkarmada Bahreynliler'e kumanda etmiş ve 17 (638) yılında Tâvûs mevkiinde, bir başka rivayete göre ise 20, 21 veya 23 (641, 642, 644) yıllarında vuku bulan İstahr'ın fetih sırasında ordunun sağ cenah kumandanlığını yürütürken Akabetüttin mevkiinde şehid düşmüş ve burası daha sonra Akabetülcârûd adını almıştır. Onun Nihâvend Harbi'nde (21/642) Nu'mân b. Mukarrin'le birlikte şehid düştüğü veya Hz. Osman devrine kadar yaşayıp o dönemde öldüğü de rivayet edilir.

Ebû Hüreyre ile hısımlığı olan Cârûd çevresinde cesaretiyle tanınmıştır. Her biri Abdülkays kabilesinin eşrafından olan oğullarından Münzir Hz. Ali tarafından İstahr'a vali tayin edilmiş, Abdullah Haccâc tarafından idam edilmiş, Hakem de Haccâc tarafından hapsedilmiş ve hapisanede ölmüştür. Cârûd Hz. Peygamber'den iki hadis rivayet etmiştir (Tirmizî, "Aḥkâm", 35, "Eşribe", 11; Dârimî, "Büyü", 61; *Müsned*, V, 80).

BİBLİYOGRAFYA :

Müsned, V, 80; Dârimî, "Büyü", 61; Tirmizî, "Aḥkâm", 35, "Eşribe", 11; İbn Hişâm, *es-Sire*, IV, 575-576; İbn Sa'd, *et-Tabakât*, V, 559-561; VII, 86-87; İbn Kuteybe, *el-Ma'ârif* (Ukkâşe), s. 338-339; Ya'kübî, *Târîh*, II, 79; Taberî, *Târîh* (Ebû'l-Fazl), III, 136, 137, 301, 303, 308; IV, 80, 177; VI, 154; İbn Düreyd, *el-İstikâk*, s. 306, 326, 327; İbn Abdülber, *el-İstî'âb*, I, 247-249; İbnü'l-Estr, *Üsdü'l-gâbe*, I, 226, 311-312; a.m.f., *el-Kâmil*, II, 368, 370, 538; III, 21, 41; İbn Hacer, *el-İşâbe*, I, 156, 216-217; *el-Kâmûsü'l-İslâmî*, I, 553-554.

AHMET ÖNKAL

CÂRÛDİYYE

(الجارودية)

Zeydiyye'den

Ebû'l-Cârûd Ziyâd b. Münzir'in

(ö. 150/767 [?])

görüşlerini benimseyenlere verilen ad

(bk. ZEYDİYYE).

CASANOVA, Paul

(1861-1926)

Fransız şarkiyatçısı ve nümismat.

Orléansville'de doğdu. 1920'den itibaren Collège de France'da Arapça dersleri vermeye başladı. Daha sonra Mısır'a gitti ve Mısır (Kahire) Üniversitesi tarafından Arap Dili Felsefesi (Fıkḥü'l-lugatî'l-Arabiyye) Kürsüsü'nde profesör olarak

görevlendirildi (1925). Ertesi yıl Kahire'de öldü.

Eserleri. 1. *Inventaire Sommaire de la Collection des Monnaies Musulmanes* (Paris 1896). Bibliothèque Nationale'de bulunan ve daha önce Henri Lavoix'nun üzerinde çalışma yaptığı İslâmî paralar katalogudur. 2. *Mohammed et la Fin du Monde* (Paris 1911). İslâm akaidine göre kıyamet konusunun işlendiği bir eserdir. Casanova ayrıca Makrîzî'nin *el-Ḥiṭat*'ının coğrafya ile ilgili kısımlarını U. Bouriant ile birlikte *Description topographique et historique de l'Égypte* adıyla Fransızca'ya çevirerek cüzler halinde yayımlamıştır (*MIFAO*, 1893-1920). Makalelerinden bazıları da şunlardır: "Étude sur les inscriptions arabes des poids et mesures en verre", *BIE*, seri 3, II (1891), s. 89-121; "Notes de numismatique himyarite", *Revue Numismatique*, seri 3, XI (Paris 1893), s. 176-189; "Monnaie des Assassins de Perse", *a.e.*, seri 2, XI (1893), s. 343-352; "Monnaie du Chef des Zenzj (264 hégire=877-878)", *a.e.*, seri 3, XI (1893), s. 510-516; "Numismatique des Darnishmendites", *a.e.*, seri 3, XII (1894), s. 307-321, 433-460; XIII (1895), s. 389-402; XIV (1895), s. 210-230, 306-315; "Notice sur une manuscrit de la secte des assassins", *JA*, seri 9, XI (1898), s. 151-159; "Les ispehbeds de Firîm", *Braune Festschrift* (1922), s. 117-126.

BİBLİYOGRAFYA :

D. G. Pfanmüller, *Handbuch der Islam-Literatur*, Berling-Leipzig 1923, s. 198, 202; Serkis, *Mu'cem*, II, 1781; Ebû'l-Kâsım Şehâb, *Ferheng-i Hâverşinâsân*, Tahran 1317 hş., s. 92; J. D. Pearson, *Index Islamicus (1906-1955)*, Cambridge 1958, bk. İndeks; Necîb el-Akîkî, *el-Müsteşrikkün*, Kahire 1980, I, 219-220; Cl. Huart, "ed-Dürüsü'l-'Arabiyye fi Fransa" (trc. Abdullah Bek), *MMiAdm.*, V/4 (1925), s. 170; *ML*, II, 801; *Büyük Larousse*, İstanbul 1986, IV, 2206.

ABDÜLKERİM ÖZAYDIN

CASIRI, Michael

(1710-1791)

Şarkiyat alanında

modern kataloglama sistemini kuran araştırmacılardan biri.

Çeşitli kültürlerin kaynaştığı ve yoğun olduğu Lübnan'ın Trablusşam şehrinde doğdu. İlk gençlik yıllarında Katolik misyonerlerin tesiri altında kaldı ve daha sonra onlar tarafından Roma'ya götürüldü. Burada Collegio dei Maroniti'de tahsil görerek Latince ile birlikte Şark dilleri üzerindeki bilgisini ilerletti ve bu alanda başarı kazandı. O sıralarda, kendisi